

Plan för förebyggande arbete mot kränkande behandling och diskriminering.

Inledning

1

Verksamhetens inriktning

Förskolan är starten på det livslånga lärandet, där minnen och erfarenheter byggs. Här får barnet ta de första stegen mot att bli en egen, alltmer självständig individ med egna intressen och superkrafter.

Vårt motto för barn och vuxen, en förskola där alla vill, vågar, kan och har mod att vilja lära. *Här på hos oss på Virvelhuset vill vi att ert barn ska mötas av en förskola full av möjligheter att leka, lära och tid för kamratskapande i en trygg, utmanande samt inkluderande lek- och lärmiljö.*

Detta gör vi genom att,

- Barn och vuxna utformar undervisning i samspel och tillsammans, där fantasi, kreativa uttryckssätt, *rörelse* och språkande genomsyrar det vi gör både inne och ute.
- Barnens välbefinnande sätts i fokus när vi organiserar dagen, där en lagom rytm, innehåll, tydliga metoder och miljöer bildar en helhet.
- Barnen möts av vuxna som är nyfikna på vad barnen kan och vill lära sig, finns där och utforskar tillsammans med barnen.
- Genom pedagogisk dokumentation följer vi upp och utvecklar vår undervisning

1

Virvelhusets förskola upprättar årligen en plan mot diskriminering samt kränkande behandling.

Detta är förskolans förebyggande arbete och planen består av två delar, Plan mot diskriminering och Plan mot kränkande behandling. Varje år görs en utvärdering från föregående år.

- Plan mot diskriminering utgår ifrån, Diskrimineringslagen samt utifrån Diskrimineringsombudsmannens (DO) material, Lika rättigheter i förskolan (2015).
- Plan mot kränkande behandling bygger på Skollagen kapitel 6.
- För att främja lika rättigheter i verksamheten behöver förskolan kontinuerligt arbeta med allas lika värde samt Burlövs kommuns rutiner för anmälan av diskriminering.

Vårt arbete med dessa planer dokumenteras genom att varje diskrimineringsgrund undersöks och analyseras. Vi kartlägger och analyserar vilka risker och hinder det finns kopplat till kränkande behandling. Därefter beskriver vi hur vi ska arbeta förebyggande och främjande samt hur vi ska arbeta konkret för att avvärja de risker och problem som uppmärksammas vid kartläggningen.

Barnkonventionen

Barnkonventionen är från och med första januari 2020 lag i Sverige. Tanken med konventionen är att skapa ett samhälle som respekterar barnen i alla sammanhang. Konventionen ska också stärka barns roll både i familjen och i samhället i stort. Kapitel 6 i skollagen, Åtgärder mot kränkande behandling, grundar sig bland annat på barnkonventionens artiklar 2, 3, 6, 12, 19 och 28 (DOs ”Lika rättigheter i förskolan”, 2015).

2

Artikel 2: Alla barn har lika värde och lika rättigheter. Inget barn ska diskrimineras. Det innebär bland annat att barn inte får diskrimineras på grund av exempelvis härkomst, funktionsnedsättning eller religion. Vidare får barn inte diskrimineras i förhållande till vuxna eller andra barn.

Artikel 3: Barnets bästa ska komma i främsta rummet, i alla situationer där åtgärderna på något sätt påverkar barn. Det gäller till exempel barnets utbildning, välfärd och hälsa.

Artikel 6: Handlar om att skapa en miljö för barnet som ger bästa tänkbara möjligheter till överlevnad och utveckling.

Artikel 12: Handlar om barnets rätt att uttrycka sina åsikter i alla frågor som gäller barnet.

Artikel 19: Alla barn har rätt att skyddas mot fysiskt eller psykiskt våld, utnyttjande och vanvård när de är i föräldrarnas, andra vårdnadshavares eller annan persons vård. Samhället ska ha olika sociala program för att ge barnet och den som har hand om barnet stöd, liksom på andra sätt arbeta förebyggande.

Artikel 28: Alla länder som skrivit under barnkonventionen ska verka för ordning i skolan, utan att kränka barn och elevers värdighet (Kortversion av Barnkonventionen).

Delaktighet och samverkan

Enligt skollagen (2010:800) ska en plan mot kränkande behandling upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen i den verksamhet som planen gäller för.

Enligt DO deltar både personal, barn och vårdnadshavare i utformning och i arbetet med planen.

Anvisning:

- Beskriv i denna del hur barnen har varit delaktiga i arbetet kring diskriminering och kränkande behandling.
- Beskriv hur personal och vårdnadshavare har varit delaktiga i arbetet kring diskriminering och kränkande behandling

Barnen:

Metoder som har används är trygghetssamtal, trygghetsobservationer och trygghetsvandringar.

Personal:

Har samtal på arbetslagsplanering kring barngruppsklimatet

Lyfter detta vidare i barnhälsosamtal/gruppssamtal med rektor och specialpedagog.

Det finns en trygghetsgrupp på förskolan som håller samman och initierar arbetet med trygg förskola.

Vårdnadshavare:

Genom utvecklingssamtalen förs en kontinuerlig information och dialog i den dagliga verksamheten om hur deras barn trivs och utvecklas på förskolan.

Utvärdering av förra årets plan mot kränkande behandling/diskriminering

Stödfrågorna för utvärderingen är hämtade från DOs ”Lika rättigheter i förskola” (2015).

3

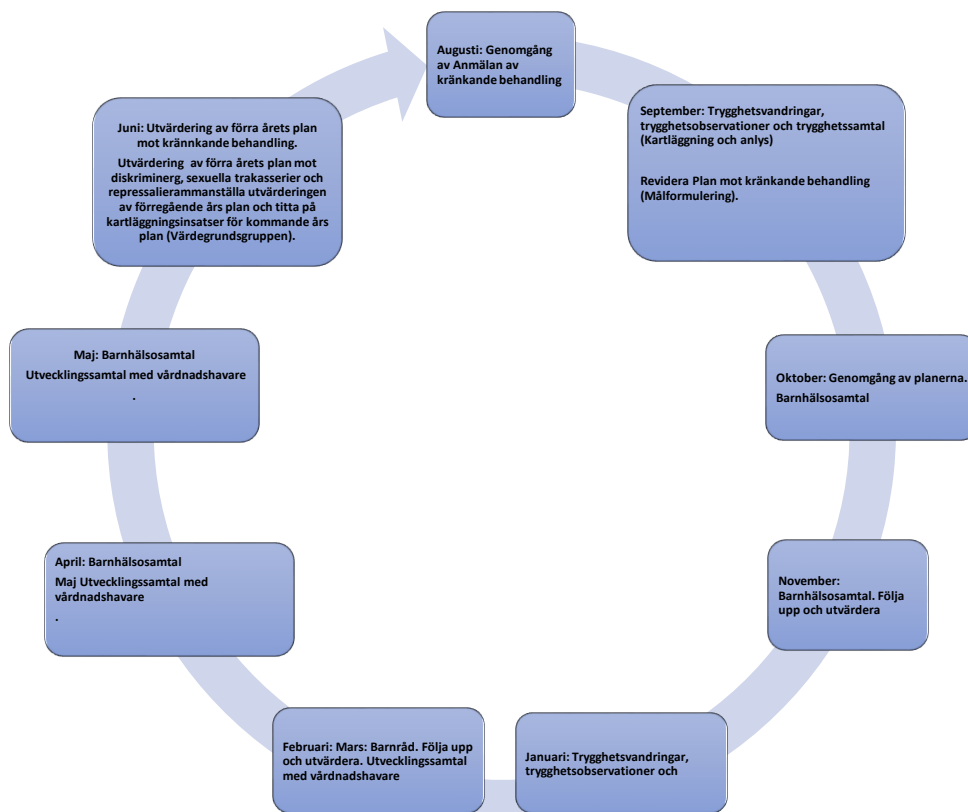
Utvärdering av förra årets plan mot kränkande behandling, diskriminering, sexuella trakasserier och repressalier;

Genomfördes åtgärderna. Trygghetsronderna görs återkommande. Detta är ett bra sätt att få in barnen bild av miljön på förskolan, vilka platser som är trygga, roliga och otrygga.

Det som vi behöver utveckla kring dessa ronder är att barnens vårdnadshavare kan få vara med i och ge sin bild av miljön på förskolan. Resultatet av trygghetsronderna visade att barnen är trygga. I några hallar upplevde barnen att det var möblerat på ett otryggt sätt och detta flyttade personalen om, bäst tycker det är i byggrummet

Våra barnhälsosamtal hjälper oss att på ett systematiskt sätt följa upp trivseln och måendet för barnen.

Struktur och uppföljning för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Följande stycke är hämtat från Skolverket (2020) samt från Skollagen (2010: kap 6).

Definitioner av begrepp

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla barn i förskolan ska ha samma rättigheter – flickor som pojkar och oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck. Alla barn har rätt att vistas i förskolan utan att utsättas för någon form av kränkande behandling.

Det som är gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker ett barns värdighet. Enligt diskrimineringslagen är diskriminering förenklat att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska ha sin grund i någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Kränkande behandling är ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns värdighet.

Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

- Fysiska (slag, knuffar, bitas)
- Verbala (nedsättande ord, öknamn, svordomar, hot)
- Psykosociala (grimaser, alla går när man kommer, utfrysning)
- Texter och bilder (teckningar, lappar och fotografier)

Trakasserier och kränkande behandling

Kommande definitioner av begrepp är direktcitrat från DO för korrekta definitioner.

- **Trakasserier**

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning. Exempel på trakasserier kan vara en lärare som hånar en elev för att hon bär huvudduk.

- **Sexuella trakasserier**

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

- **Kränkande behandling**

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är barnet som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot (Skolverket, 2020).

- **Repressalier**

Repressalier innebär att någon blir utsatt för någon form av bestraffning eller dålig behandling, som en reaktion på att hen har påtalat eller anmält diskriminering.

Exempel på repressalier är handlingar eller uttalanden som medför skada eller obehag för någon som anmält eller påtalat diskriminering. Det kan också vara handlingar som försämrar hens villkor eller förhållanden till exempel på arbetsplatsen eller utbildningen.

Förbudet mot repressalier gäller inom samma områden som förbudet mot diskriminering, till exempel på arbetsplatsen, i skolan, på sjukhuset och på banke

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och behandlingen har samband med kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn behandlas sämre än andra barn och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en förskola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte genomför skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Instruktioner att diskriminera

Instruktioner att diskriminera är till exempel när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel en anställd, att diskriminera någon annan.

Diskrimineringsgrunder

Följande avsnitt inklusive underrubriker är direktciterat från Diskrimineringsombudsmannen (DO) för korrekta definitioner av diskrimineringsgrunderna.

Det finns sju diskrimineringsgrunder som omfattas av lagens diskrimineringsförbud: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Kön

Begreppet kön innebär att någon är kvinna eller man. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses att någon inte definierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel (eller på annat sätt) ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Begreppet omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personens sociala kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas en individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Nationellt ursprung betyder att personer har samma nationstillhörighet, som till exempel finländare, polacker eller svenskar. Etniskt ursprung innebär att personer har ett relativt enhetligt kulturmönster. Som exempel kan nämnas att en person tillhör någon av de nationella minoriteterna såsom samer och romer.

Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Alla kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering.

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar som inte har samband med religion omfattas inte av diskrimineringslagens skydd.

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Tillfälliga begränsningar av en persons funktionsförmåga är inte en funktionsnedsättning i diskrimineringslagens mening.

Funktionsnedsättning innebär en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är. En funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel och synskador med mera.

Sexuell läggning

Lagen definierar sexuell läggning som homosexuell, heterosexuell och bisexuell läggning.

Ålder

Ålder innebär uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder omfattas av lagens skydd mot diskriminering.

Rutin då ett barn anser sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier och/eller diskriminering av vuxen eller av annat barn

- Anmälan till rektor

Genom att pedagogerna är lyhörda och observanta i verksamheten kan kränkningar upptäckas tidigt. I personalens samtal med barnen tas barnens upplevelser på allvar. De vuxna uppmuntrar alltid barnet att berätta om ett annat barn utsätter hen för kränkande behandling och/eller diskriminering.

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn (Skollag 2008: kap 6). Skyldigheten att anmäla gäller oberoende av hur personalen får reda på kränkningen. Det kan till exempel handla om att ett barn eller en elev berättar om en kränkning för någon i personalen eller att hen själv ser eller hör något som kan vara en kränkning (Skolverket, 2019). Ett barn eller en elev kan till exempel bli utsatt för kränkande behandling av någon i personalen eller av flera andra barn i verksamheten (Skolverket, 2019).

Enligt Burlövs kommuns riktlinjer för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling görs anmälan skriftligen, samma dag eller dagen efter, på V-klass under rubriken ”Kränkningar”.

8

- **Anmälan till huvudman**

En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen (Skollag 2008: kap 6).

- **Utredning och åtgärder**

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (Skollag 2008: kap 6). Nämnden i Burlövs kommun har delegerat till rektor att skyndsamt utreda varje anmälning. Varje rektor ska upprätta en skriftlig instruktion där det tydligt ska framgå vad som ska ingå i en första utredning och vem som gör vad. (Se ”Riktlinjer för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling inom skolverksamheten”)

Hur anmäler ett barn och/eller en vårdnadshavare kränkande behandling, trakasserier och/eller diskriminering?

Vid vår skola/förskola vill vi uppmuntra till att klagomål på verksamheten eller dess personal i första hand tas upp direkt med den personal det berör. Om du efter kontakt med personalen fortfarande har synpunkter/klagomål, ta då kontakt med ansvarig rektor. Detta gäller även om du av någon anledning inte vill kontakta den direkt berörde själv. Om det uppstår problem som du och personalen eller skolans ledning inte kan lösa själva kan du vända dig till huvudmannen. Som sista alternativ kan du också vända dig till Skolinspektionen (se Burlövs kommuns ”Våra rutiner för klagomål”). Se nedanstående länkar för mer information samt anmälan.

<https://www.burlov.se/kommunpolitik/paverka/klagomalforskolaochbarnomsorg/vararutinerforklagomal.4.2522823f159931bfc7788972.html>

<https://www.skolinspektionen.se/sv/Om-skolinspektionen/Gor-en-anmalan/Gor-din-anmalan-har/>

Kartläggning:

*Genomgång av de kränkningar som har uppmärksammats och rapporterats.

*Arbetslagen kartlägger bakgrunden till och beskriver de metoder för att förebygga.

Genom att våra trygghetsronder uppmärksammar vi i tidigt skede det som behöver åtgärdas.

Kartläggning och analys

Var är vi (risk och hinder)?	Vart ska vi (mål-sättning)?	Hur gör vi (åtgärd)?	Ansvarig	Tidsplan (uppföljning)
Särskilt fokus på språkbruk	Alla barn ska få lov att uttrycka sig och sina känslor och göra sin röst hörd utan att någon görs ledsen.	Vi för samtal i arbetslagen om vilket språkbruk barnen använder och aktivt stödjer barnen i hur man kan uttrycka sig så att man inte gör någon ledsen.	Arbetslaget	
Särskilt fokus på språkbruk	Alla barn ska få lov att uttrycka sig och sina känslor och göra sin röst hörd utan att någon görs ledsen.	Vi har ett medvetet förhållningssätt till vilken sorts musik barnen erbjuds på förskolan. Alla vuxna ska lyssna igenom texterna innan så att det inte är musik med kränkande texter.	Arbetslaget	
Trygg miljö	Samtliga barn ska kunna känna sig trygga med att gå på toaletten, hallen och be om hjälp av en vuxen ute på gården.	Alla barn är allas ansvar. Innebära att när vi är tillsammans ute på ex gården fördelar de vuxna sig nära där barnen är.		

Upplägg för trygghetsgruppens arbete,

Datum för möte, 7/9, 14/9, 30/11

1,2,3) Inledning kring själva planens uppbyggnad och styrdokument.

- 4) Läs igenom för texten med definitionerna + hur man anmäler.
 - Förbered en kort presentation om bakgrunden varför vi har en lag om detta.
 - Förbered en kort övning där man får fundera över vad en kränkning är, vid vilka tillfällen anses en kränkning skett, finns det exempel på ett sådant fall.
 - Presentera vad som ska göras ute i barngrupperna allra närmast i tid + inom viken tidsperiod detta ska vara gjort.
- 5) Kartläggning ska göras med stöd av,
 - Trygghetsvandring – använd tidigare material
 - Barnintervjuer/samtal – avgränsa till 2-3 frågor som är samma i hela huset eller för respektive ålder avdelningsvis
- 6) Avgränsa vilka områden som vi behöver arbeta mer med och gör en handlingsplan.
- 7) Trygghetsgruppen gör en uppföljning av arbetet på mötet den 30/11.

8) Förslag på upplägg för trygghetsgruppens arbete.

Frågor till gruppen:

Hur når ni ut till era andra kollegor om vad som ska göras?

Ta fram förslag på när/hur den första presentationen kan göras.

9) Bilaga föregående års arbete med trygghetsvandring

Bilaga trygghetsvandring ht -23

Avdelning	Vad planerade Ni?	Hur genomfördes det?	Vad blir Ert mål framåt att ha i fokus?
<p>Vi har valt att fokusera på vår innemiljö eftersom vi precis öppnat och vi fokuserar på en miljö för att skapa trygghet.</p> <p>2021-03-09 Närgranska leken</p>	<p>Att följa barnen i deras utforskande av de olika rummen</p>	<p>Vi följde barnens väg genom att fysiskt vara nära och samtidigt observera deras förehavanden och analysera med frågorna Vad, varför, hur.</p>	<p>Att fortsätta följa och försöka förstå barnens utforskande. Ex varför är inte barnen så mycket i ett rum. Vad beror det på, hur kan vi förändra för att göra alla rum trygga och tillgängliga.</p> <p>Eftersom vi alltid är nära och har ett responsivt förhållningssätt så följer vi barnens lek. Vi analyserar, sedan regisserar vi miljöerna, vi deltar aktivt och sen analyserar vi igen. Vi följer, guidar och försöker förstå vad barnen gör i sina lekar och bygger därefter vidare på det. Fördelen med de yngsta barnen är att de går ifrån när de inte tycker det är intressant.</p> <p>Vi guidar även barnen i deras relationella och sociala utveckling. Viktigt att lära känna det enskilda barnet och dess behov av att processa, reflektera, undersöka.</p>

	Trygghetsvandring på gården	I grupper om tre barn går vi runt med karta över gården. Markerar grönt där barnen säger att det är roligt, rött där de inte tycker om att vara, blått för likgiltigt. Ställer frågor samt använder smileys för att utveckla deras tankar. Barnen fotograferar något ställe vi stannar vid.	Vi har inte formulerat mål ännu, då vi vill analysera kartorna när alla barn gått vandringen. Vi tänker göra en vägg med foto barnen tagit för att kunna fortsätta diskussioner runt vad man tycker om olika ställen, och vad man kan göra om det är något som inte känns bra.
	Vi planerade att observera barnen både inomhus och utomhus för att se var de oftast befinner sig. Vi tänker också ställa frågor till barnen och då använda glada och ledsna smileyfigurer som de kan visa	Vid olika tillfällen under dagen när barnen lekte fritt gjorde vi observationer och ställde frågor. Vi upplever att barnen oftast söker sig till de områden eller rum där det finns en aktiv vuxen.	Målet för oss är att fortsätta dela upp oss och engagera oss i alla barn både inomhus och utomhus. Sprida ut oss mer på gården för att vidga barnens trygghetsområden.
	Trygghetsvandring på gården	Vi hade 3-4 barn i grupperna och gick runt till olika ställen på gården. Vi hade med oss karta och smileysarna, utifrån detta fick barnen visa och/ eller berätta sina känslor om platsen. Vi markerade även på kartan med rött/ grönt utifrån barnens känslor.	Målet bli att vara än mer synlig och närvarande på de ställen där barnen uttryckte sin osäkerhet när det inte fanns pedagoger i närheten, t.ex vid klätterträdet.
	Vi planerade att gå runt på gården, i mindre grupper med barnen. Då personalfrånvaron gjorde sig påmind reviderade vi vår planering och genomförde trygghetsvandringen inne på avdelningen med hjälp av karta och bilder.	Två barn i taget visualiserade gården. Till sin hjälp hade de karta och bilder på gården. Med hjälp av de didaktiska frågorna vad, hur och varför så har vi fått en analys av barnens upplevelser av gården.	Den stora gården upplevs som rolig och trygg. Men barnen uttryckte ett behov av att få utforska mer och önskade att få göra det på den mindre gården då den kan upplevas lugnare. Vårt mål blir att ta vara på barnens intresse av utforskande lek och aktivitet och skapa fler undervisningstillfälle på den mindre gården.
	Trygghetsvandring m 2 barn. Berättade och förklarade för barnen innan vad vi skulle göra.	1 pedagog och barnen gick runt på gården där barnen brukar leka och upptäcka. Vi hade karta med oss så vi kunde se var vi befann oss. Barnen talade om och visade på smiley bilderna hur dom känner ute på gården	Att fortsätta vara närvarande och delaktiga med barnen när vi är på gård
	Vi gjorde i våra grupper med 1 pedagog. Vi hade samling innan då vi berättade hur vi skulle göra och vad syftet var.	1 pedagog gick runt på gården med smileys och karta och ställde frågor till barnen. Sedan fortsatte vi samtalen inne i våra grupper, där vi frågade lite inne också.	Att vara närvarande pedagoger både inne och ute. Speciellt där de tycker det var läskiga platser. Vissa av våra barn tyckte gården är stor, men hur kan vi göra lilla gården på baksidan mer att leka med undrade några av våra barn.